

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Magyarországon: negyedévre 8 kor. — egész évre 12 kor.
Külföldön: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felolvasó szerkesztő és laptulajdonos:

LÁSZLÓ JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

Dr. Varga Lajos szabadlábbon.

A komédia vége. — Jön Kovács Gusztáv.

Béke hírek a levegőben.

TOLLHEGYEN.

— jan. 12.

(Kovács Gusztáv — Debrecenben.)

Az elpárholt főispán visszakérette lemondó okmányát, kijelentette, hogy a mint meggyógyul, visszatér Debrecen nyájas falai közé és elkezd a megyefőnöklést. Azt hisszük, elbizakodottsága erős osalódásba kergette bele Kovács urat. Debreceni ember nem vitte el sem szemüvegét, sem óráját, de igenis, elvették a debreceniek az ő komolyságát, ő maga hazudozásával a szavahihetőségét. Nevetséges, ma így, holnap úgy beszélő embert még a törvénytelen kormány sem használhat, kinevezik talán máshová, de Debrecenbe és Hajdúvármegyébe ugyan nem! Ha azonban csakugyan megessék az a szamárság, hogy ezt a szerencsétlen embert visszaküldenek, ő maga pedig visszamerészkednék, hát csak tessék, állunk elébe. Egyszer elpárholták, most másként bánik el vele a közönség. Ha jön, senki nem várja sem az utcán, sem az indóházban, a városban vele senki szóba nem áll, hivatalbeli érintkezést senki sem folytat vele. Itt lesz madár ijesztőnek, de olyannak ám, a kitől már nem ijednek meg a verebek és nagyot kacag rajta mindenki, a ki a nevét hallja. Ha tetszik nekik a sors, hát csak jöjjön. Ámbár hiszen maga is igen késő terminusát szabta az idejövételének; azt ugyanis, hogy a mikor felgyógyul. A testén ejtett sebek begyógyulnak husz nap alatt, erkölcsének sebei sohasem, így tehát vagy sohasem, vagy csak erkölcsi betegen láthatjuk viszont Debrecenben. A multkor álltunk elébe, most — a mi különben is egyremegy — kitérünk előle.

(Tíz kilogramm póstantalvány.) Elég érdekes és többékevésbé szenzáció számba menő hír jelent meg a napokban egyik elsőkelő fővárosi napilap hír rovatában. Ez a hír azt mondja és az adatok igaz voltát kész a kételkedőknek hivatalos kimutatással is igazolni, hogy a lap kiadóhivatala huszonnégy óra alatt 1959 lapmegrendelő utalványt kapott. Az 1959 utalványon nem kevesebb mint 2788 előfizető jelentkezett, (egy nap alatt) az utalványtömeg pénzértéke kerék 12000 koronát tett ki és mikor az óriási csomó rónszaszínű utalványt mérlegre tették, éppen tíz kilogrammot nyomott ez a pár ezer vé-

kony kis papíroslap. Büszkén jelenti a lap, hogy a magyar hírlapirodalom történetében ilyen eset még nem fordult elő: magának a ténynek talán joga van minden magyar embernek örvendeni, mert az illető lap iránya, szelleme olyan, hogy kívánatos és üdvös dolog volna, mennél többen olvassák ezt a hazafias szellemű lapot, de elgondolkozva ezen a szenzáció adattömegén, sok kellemetlen gondolat jut eszünkbe. Magyarország igazi, tipikus ujságolvasó ország, a magyar emberek műveltsége ujságműveltség. Nálunk, ahol a komoly írók nem találnak kiadót munkáik napszínre hozatalára, a megjelent munkákat a csekély fogyasztás miatt kénytelenek bizományban hagyni az antikvárius boltjában, nálunk, ahol a könyvpiac a világ legsilányabb adatait tudja felmutatni és a könyv szeretele csak abban a szentesített drasztikus virtusban nyilatkozik meg, hogy a kölcsönvett könyveket következetesen nem adjuk vissza gazdájának, a nyomtatott írás, az ujság mint szellemi táplálék iránt rendkívüli szeretetünk és hallatlan igényeink vannak. Kis ország vagyunk, a magyarul beszélők számát még a legjobb akarrattal sem becsülhetjük 10 milliónál többre, de az ujságírodalmunk aránylag a legkifejlettebb az egész világon. Egy egy napilap terjedelmére nézve akkora, mint egy vastagabb fajta könyv. Csak a nemrégiben az Egyetértés oly ünnepi számot adott ki, melyből minden egyes példány nyers előállítására hat koronába került: az egy forint 20 krajcáros egyhavi előfizetők is ingyen kapták meg. Az örült konkurrenciában már annyira mennek, hogy a tizennégy koronás előfizetőknek 30—40 korona értékű karácsonyi, husvétii ajándékokat adnak a lapok. A világ legelterjedtebb lapjának, a német Neue Freue Pressenek karácsonyi számát a magyar „Az Ujság” 128 oldalas terjedelmével lefőzta . . . mert ujság kell minden magyar embernek, mindent csak az ujságból akarunk kiolvasni, politikát, tárcát, regényt, orvosi tudományt, irányelveket, pletykát, hasznos ismereteket, tudományt, műveltséget, mindent. És a könyv nem kell senkinek: az ujság kielégíti a szellemi táplálék iránti vágyunkat, azt hisszük, hogy az ujság megad nekünk mindent, amire szükségünk van és az ujságnak ezt a látszatát fenn kell tartania. Magyarország igazi ujságolvasó ország,

a magyar ember műveltsége ujságműveltség. Bizony így kell felsóhajtsunk: Kevesebb ujságot és több könyvet ennek az országnak!

A fegyverszünet idején.

— jan. 12.

(N. Gy.) Az egyesült nemzeti erőnek hazafias megnyilatkozása, mely minden magyarnak éltető táplálékul szolgál, most komoly szünetet tart, éber készenlétének legkisebb jelét sem adja és bölcsen cselekszik, merr sokszorozva s ismételten időt enged a kilátásba helyezett békefeltételeknek elkészítésére s ezzel félreérthetetlenül dokumentálja nemcsak a megkoronázott magyar király ssent személyéhez való hű és türelmes ragaszkodását, de jelzi egyszersmind ama végső határt is, melylyel a haza érdekének tartozik.

Ezen férfias magatartásából a koalíció mitsem engedhet, mert ettől való legparányibb eltérése, nemcsak a nemzeti haladás és létjognak elhanyagolását jelentené, de esetleg a királyi trónt is veszélyeztethetné, amennyiben beigazolást nyerne azon történeti tapasztalat, hogy, amely nemzetnek nincsen annyi önállósága és ereje, hogy uralkodójával magát megérettethné, még kevésbé képes arra, hogy királyának befolyását és tekintélyét fenntartsa, emelje és kiterjessze.

Igenis, bátran kimondom, hogy nem a király környezetének idegen és színezetlen nézete, hanem a nemzet hazafias örökösége tartja az uralkodót és népét egyaránt.

Az ember, ha mindjárt királyi tanácsos is, tévedhet, mivelhogy akaratlanul saját érdekének tesz szolgálatot, de ha a nemzet a maga követelményét megkívánja, az nem egyeseknek, hanem a nemzet összességének előnyére válik, ahol a magyarok királyának trónja első fényként kimagaslik.

Ha tehát a magyar nemzet jogaiért kitartóan küzd, látszólag ugyan saját szekerét tolja előre, de a végső cél mégis csak a magyar királyság trónjának megerősítése és fenntartása, mert a magyar nemzetnek jogaiért való kitartó küzdését, a hűtlen elszakadás-

sal feleserélni nem lehet és nem is szabad, mert aki ezt teszi, arra a „magyar” szó reá se illik, kitagadja őt a nemzet örökre.

Tagadhatatlan tény, hogy a nemzet jelesei a koalíció táborában várják a király döntését, várják pedig oly őszinte érzelmekkel, mint várja a lelkiismeretes anya veszélyben forgó első szülöttjének szerencsés hazajövetelét; ha a gyermek bántalom nélkül egészségesen jön haza, bármi nagy lett legyen a bubánat és fájdalom, minden el van feledve a nagy, kimondhatatlan örömtől, de ha a gyermeket halva hozzák haza, a sírni nem tudó anya búbanatában vész el s azt sem mondja senkinek, hogy valaha édes kedves fia volt, de még hallani sem akar róla, mert aki említi, hálóz ellenségének tartja.

A nemzetnek királyával ki kell békülnie, de nem azon az alapon, ahogy hirdetik, hogy győztes és legyőzöttről szó se legyen, hanem úgy, hogy mindkettő győztes és legyőzött is legyen; a kibontakozásnak eme megoldása az egyedüli helyes, mert a királynak népével való kibékülése házi dolog s abba idegen bele nem szólhat. Ha pedig a kibékülés olyformán megy végbe, hogy a király és nemzet felváltva majd győztesnek, majd legyőzöttnak volna tekintendő, az csak a kibékülés tényét bizonyítaná, de sem a király, sem a nemzet tekintélyén csorba nem ejtették, mert a király és a nemzet egy magaslaton állanak, mivel, ha a magyar nemzet nem volna, király se kellene, miután azonban magyar nemzet van, királyunknál más soha sem kell.

Fogjuk fel a kibontakozás kérdését ily fegyverekkel, közeledjünk alkotmányos királyunkhoz, hisz jogunk van hozzá, alattvalói vagyunk, világosítsuk fel és mi is s ő is engedni fognak és vége lesz ennek a felesleges huzavonának, amitől jót egyik fél sem

várhat, — mert tartózkodásunk úgy tűnhetik fel, mintha királyunkhoz őszinte szeretettel és ragaszkodással nem viseltetnénk, avagy mintha királyunknak hozzánk bizodalma nem is volna.

Hogy a mostani kormány csak az osztrák befolyás alatt áll és hogy ennek a kormánynak emberei a kibontakozás kérdésében számba sem vehetők, a vak is látja, mert ma aki a nemzet ellen vét, az holnap a király ellen is vét, s így sem a nemzet, sem a király bizalmára nem méltó és még kevésbé alkalmas.

Kristóffy belügyér szociáldemokrataival és főispáni kinevezéseivel, Lányi igazságügyminiszter pedig a bírák befolyásolásával, vagyis egyesült erőszakkal ugyan sok port vertek fel, de ezen komédiás intézkedéseikkel csak nem akarják velünk elhitetni, hogy ők országos missziót végeztek, mert az ország esendőrei és rendőrei nem azért huzzák fizetésüket, hogy a magyar alkotmányt védő intelligencia ellen vezéreltessenek, hanem, hogy az enyém és tied kellően biztosítva és a csavargó tettesek megszámlálva legyenek.

A nemzeti haladást felfegyverkezett, hasonvéru és hasonszármazásu szolgálkakkal megakasztani akarni, az ugyan nem új találmány s ugyanazért a számító ész tudhatná, hogy az ily visszás és természetellenes eszközökkel az ugynevezett rendet sokáig fenntartani úgy sem lehetne, mert ez a tartóhatatlan állapot oly országos zavart idézhet elő, melyet az emberi akarat többé meg nem akaszthat.

Aki tehát a kiegyezést szíven hordja és megfelelő erőt érez önmagában, az vállalkozzék a nehéz, de hálás feladat végzésére, tartsa azonban szem előtt, hogy a nemzet jelesei sokat ne értekezzen, hanem utazzék Bécsbe s tartózkodjék ott mindaddig, míg az ottani ismeretes körökben anynyit el nem ér, mint amennyi a koa-

lició által elfogadható lészen. Vezesse őt ama igaz életszabály, hogy tisztességes házas emberek még akkor is fenntartják a kölcsönös megbecsülést alapelvét, ha ágy és asztaltól elváltak, mert a házassági kötelék alól véglegesen felbontva nincsenek.

Ebben az esetben nagy elokvenciára szükség nincsen, de tudni kell, hogy mit kíván a nemzet és mennyit adhat a király és az én meggyőződése az, hogy alkotmányos királyunk magyarjainak kérését visszautasítani nem fogja.

Dr. Varga Lajos szabadlábbon.

A polgármester kihallgatása.

A nyomozást befejezték.

Az ügy a királyi tábla előtt.

(Saját tudósítónktól.)

— jan. 12.

Tegnap bizonyos célzatossággal irtuk meg olyan részletesen Dr. Varga Lajos kihallgatását. Bizonyítani akartuk közvetett úton olvasóinknak, hogy az az ugynevezett nyomozás, amelyet Tóth János kirendelt főkapitány vezet, mennyire felületes és mennyire nem igyekszik takargatni azt a már sokat hangoztatott következtetésünket, hogy politikai üldözés az egész handabandázás.

A mai nap eseménye — Dr. Varga Lajos szabadlábba helyezése — teljesen indokolja a célzatosságot.

Bármennyire komoly és szomorú ez az egész história, ami immáron tíz nap óta lefolyik szemünk előtt, van valami nevetséges is benne. — Ez az, hogy a főkapitány ur letartóztatásait sorra megváltoztatja a vizsgálóbíróóság.

Eszünkbe jut az ősrégi, már-már elfelejtett dajkamese a vajdó hegyekről, amelyek végezetül nevetséges egerecskét szülnek.

Az érzélgő nőket rendszeren finom műveltségű, tul-gyöngéd lányoknak tartják — Holott valóban önző, üres lelkű teremtetések.

Fő jellemvonásuk a kegyetlenség.

Ugye bár ellentmondó állítás, nyájás olvasóm? E gyöngéd filigrán lény és kegyetlen?

Meggyőződöl azonban állításom igazságáról, ha egy pillantást vész e szörnyetegek házi életébe.

Az érzélgő nő ott ül salonja pamlagán s olvassa „Werthert”, s a többi hazug olvasmányokat. Könnyezik, boldogtalannak találja magát, mialatt családját, melyet a házi élet nyájás légköréből számkivet, igazán boldogtalanná teszi.

Vizsgáljuk családi viszonyait, s úgy találjuk, hogy a férj nyilvános helyeket látogat, és dőzsöl. Bizonyára érzélgő nejének örök borus arca, s a felleg utazó nő által figyelembe sem vett otthon sivársága üzte el hazulról. Megtaláljuk a Boz Dickens „Fekete házában” rajzolt, nagy világboldogító eszmékkel bajlódó anya oldalán az elhanyagolt gyermekeket, kik elé az anyai szeretet világa soha sem ragyogott. Milyen szomorú, vigasztalan élet ez!

S az érzélgő nő, ki mind e szerencsétlenséget előidézte, könnyeket omlat a felett, hogy neki szerencsétlen emberekkel kell összefüznie lennie.

Az érzélgő nőnek egyetlen öröme, boldogsága a . . . fájdalom.

Kedvesemnél.

Kezemben volt kezecskéje,
Ölemben a fejecsskéje;
Átkaroltam, átöleltem,
Ölelt, karolt ő is engem.

Ajakára csókot adtam,
Csókjaimat visszakaptam;
Meleg szóért melegebb t,
Édes csókért édesebbet.

Beszélgetünk egyről-másról,
Szerelmről, boldogságról,
Szép tavaszról a jövőben...
S ki tudná még, hogy miről nem!?

Találgattuk, hogy az égben
Életünk majd milyen lészen?
És azt mondtuk, hogy az égben
Ilyen élet lehet épen! . . .

Hetyey Gábor.

Az érzélgés.

Írta: Gáspár Imre.

- Chébe asszony . . .
- Fiam . . .
- Meg vagyok elégedve!

Igy kezdődik egy nagy zajt ütött, a szó teljes értelmében modernnek mondható regény; Daudet magyar fordításban is megjelent, s drámai alakban magyar színpadokra is került műve: „Idősb Risler és ifjabb Fromont.”

„Meg vagyok elégedve!” Egy boldog ember mondja ezt a bájos menyasszony anyjának. S a megelégedés embere hisz, bizik mindában, és mindenkiben, boldog optimizmusában észre sem véve, hogy minden és mindenki csálja, míg végre világot nyer, oly hirtelen, és vakító világosságot, hogy ettől lelke megvakul, megszűnik.

A megelégedés érzélgője . . . idősb Rislernek, ki ama jeles regényt átolvassa, bizonyára a jelzőt fogja adni.

Az élet valóságos „megrontója” azonban az elégedetlenség érzélgése. Sötét, iszapos mocsár, a melyben csupán esenevésznővény nő, s melynek tükréből semmi sem sugárzik vissza, nem az érzés meleg sugara, melylyel hiába világítanád meg. Gözköre öldöklő, romlott mindenkire, a ki közelébe jut.

Romeo és Julia bizonyára éreztek. A szerelem szenvedélyének egész világa ragyogta be lényüket, küzdöttek, szenvedtek, s aztán meghaltak egymásért, egymást szeretve. Tisztelet, sőt csudálat a szerelet ez óriási színjátékának.

De szerelem e a tiétek, ki a hold sugaránál ábrándoztok éjjelenként, — fényes nappal már szeretni sem tudnátok. A kik halált, kétségbeesés, emlegettek, s a legelső kedvezőbb kilátásra nagyon is könnyen szakadtok el egymástól. — A kiknek szavakból állanak érzelmiteik, s a helyett hogy éreznének . . . beszéltek.

Az igaz érzés oly kevés szóval beszél!

Iszonyu apparátussal indult meg a nyomozás. Kormánybiztos, főkapitány, detektívek, sőt az egész büntügyi osztály is elhasznált száz rizsma papirost, tenger menyiségű ténztát, s most, amikor arról van szó, hogy a nyomozás be van fejezve, — akár sutba dobhatják a szekérszámra heverő jegyzőkönyveket.

... Mert a nyomozás be van fejezve; így mondá ezt Tóth János főkapitány ur, diktátori segéd és jegyzőkönyv-gyáros.

Kétségtelenül vége van tehát a hosszadalmas komédiának. Valljuk be mindjárt, hogy fontos eredményei is vannak. Kitűnt, hogy a rendőri zseni sem tud bűnösöket találni ott, ahol ilyenek egyáltalán nincsenek.

Az unatkozó kormánybiztos és becses társasága most már mehetnek isten hírével oda, ahonnan kirendelték őket. Az iratainak külön termet követelő „bűnügy” olyan hatóságok elbírálása alá került, akiknek nincs szükségük Boda Dezső kormánybiztos ur irányítására és Tóth János ur rendőri zsenialitására. A törvényszék és a kir. tábla törvényesen és igazságosan fognak eljárni, amely körülmény tisztára annak tudható be, hogy Lányi „igazság” ügyminiszter ur, még eddig nem változtatta meg saját képmására a bűnvádi perrendtartást és a büntető novellát.

Boda urékra tehát nincs szüksége ezután Debrecennek. — Mondjanak fájdalmas bucsut nekünk, öntözzenek meg könnyel egy néhány zsebkendőt és roskadozó léptekkel, halálra szánt ábrázattal szálljanak fel a legelső budapesti vonatra...

Legyenek meggyőződve, hogy fájdalomkat őszintének fogja vallani Debrecenben minden ember.

... Különösen Boda urét. Szegény kormánybiztos! Azzal a szent meggyőződéssel jött ide, hogy egy nagy, sekszipri tragédia hősvé avatják majd fel, és kitűnt, hogy a legjobb esetben is mindössze csak operette-komikumot lehetne faragni szájalmas szerepléséből.

Tragédia hősvé avatni nagy és dicső

dolog... Már operette komikussá vedleni egyáltalán nem „fizeti ki magát”...

Tudósítónk ma a következő eseményekről számolnak be:

Dr. Varga Lajos szabadlábra helyezése.

Tegnap délután kísérték át a rendőrség büntügyi osztályáról a törvényszéki fogházba Dr. Varga Lajost. A vizsgálóbíró nyomban kihallgatásra idézte ekkor. A kihallgatás csak a késő esti órákban ért véget. A vizsgálóbíró kihallgatás végén kijelentette Dr. Varga Lajosnak, hogy határozatát ma délben hirdeti ki előtte.

Szomorú, lehangolt ábrázattal ment a melléje rendelt fogházörrel a vizsgálóbíró elé ma délben Dr. Varga Lajos. Látszott rajta, hogy a huszonnégy órai fogház-levegő erősen megviselte, avagy talán az, hogy betegen fekvő családjáért sokkal nagyobb mértékben volt alkalma aggódni, mint elfoglaltságai közepette.

A vizsgálóbíró határozatának kihirdetése néhány percig tartott csak.

Varga Lajos örömtől sugárzó arccal, — amely a legékebb vadaskodás volt a főkapitány erőszakos letartóztatásai ellen, — kisietett a folyosóra s remegő hangon mondta az ott várakozó hírlapíróknak:

— **Szabad vagyok. Kérem önöket, értesítsék szabadonbocsátásomról a lehető leggyorsabban beteg hitvesemet.**

Varga Lajos ezután még tulesett a hivatalos ceremóniákon s egy óra tájban egyenesen családja körébe sietett.

Debrecen a kormánybiztosság ellen.

Az az önkényszerű diktátorság, amelyre a kormánybiztosság berendezkedett Debrecenben, — szégyenpírt kerget a becsületes, hazafias polgárok arcára. — A durva akció

jogos reakciót szült ezért abban a határozatban, amelyet Szabó Kálmán elnöklete alatt hozott Debrecen polgársága. Ez a határozat hazafias erélyvel állapítja meg, hogy a kormánybiztosságra Debrecenben nincs szükség. Eme önkényuralom ellen tehát a város közönsége rendkívüli közgyűlésen tiltakozzon.

Kovács József polgármester ezidőszakin igen bajos dolognak tartja egy rendkívüli közgyűlés egybehívását. A közgyűlési terem le van pecsételve, főispán van is, meg nincs is, — de meg nem volna helye ebben az izgalmas időpontokban még jobban tüzelni a polgárságot.

Valószínű, hogy a kormánybiztosság ellen való tiltakozás tanács-ülésből megy fel Kristóffyékhoz.

Kovács József kihallgatása.

Boda Dezső kormánybiztos meghagyása folytán ma délután öt negyed óra hosszat hallgatta ki Tóth János Kovács József polgármestert a polgármesteri hivatalban.

A kihallgatás arra nézve történt, hogy miképen került a polgármesterhez Kovács Gusztáv lemondási okmány?

Kovács Gusztáv hűen regisztrálta az „okmány” történetét, mire Tóth János köszönettel fogadta a felvilágosításokat.

A kihallgatásról szabályszerű jegyzőkönyvet is vettek fel.

Óvadék Békásyért.

A függetlenségi párt vezető-emberei gyűjtést indítottak a Békásy Jenő szabadlábrahelyezéséért szükséges kaució előteremtésére. Ugy értesülünk, hogy ötezer korona már összegyűlt erre a célra. Remélhetőleg megemberelik magukat Debrecen hazafias polgárai és a netán szükségessé válható, másik ötezer koronát is előteremtik hamarosan.

Képes lenne megölni, hogy aztán meg sirathasson. Kis okokot óriásivá növeszt, hogy azok által a szerencsétlenség érdekes helyzetét szerezzék meg a lelkének.

Láttatok vízvezetékét, melynek gépezete elromlott? Meg se kell csapját fordítanod s tartalma, a vízmennyiség egész omlataga zudul elő; ömlik minden látszólagos vagy igaz ok nélkül.

Ily módon rendelkezik az érzélgő asszony a maga könykeszletével.

Öröme, boldogságra, kivált mások örömeire és boldogságára, az érzélgő nem fogékony. Sőt ha éri igazi csapás, igazi szerencsétlenség, az a szív, mely egész köny — felhőszakadásokat áraszt egy hervadt virág, vagy egy gyöngédtelen szó miatt, valóban nem török meg alatta, sőt ilyenkor gyászát csakhamar a vigasz színesebb leple borítja be.

Hanem évek múlva, mikor a csapás következményei rég elmúltak, mikor már eszöndes, bebalzsamozva az emlék sirboltjában nyugvó hulla lett belőle, az érzélgő akkor siratja meg.

Fájdalmat keres! Keresi szenvedélyvel, dühhel. Mint a sirrabló, a ki sírokat, sírboltokat kutat fel, hogy azokat megrabolja, úgy tépi fel e szerencsétlen teremtetés beborított sebeit, úgy rázza fel szunyadá emlékeit, hogy azok érzélgésének némi látszó okot szolgáltatassanak.

Az érzés is betegséggé fajul, ha bánatos, — hanem az érzélgés a szív örültsége.

* * *

Az érzélgő nő maga körül boldogtalanságot, rossz kedvet áraszt. Sőt a mi több, rosszabbá teszi környezetét.

A vaj-szívű hölgyet rendszeren igazi érzéssel bíró férfi veszi nőül. Ki ne lenne boldog már csak annak reményében is, hogy őt a legnemesebb szív szereti, repeve, rajongva!

A kiábrándulás nem késik soká. Hűtlen nőt, egy rossz indulatu teremtetést csakhamar lerázhat az nyakadról. Egy két, vagy három ballépés után válópórt indítasz, ha pedig kiépülsz a csapásból — újra kezdted az életet.

Az érzélgő nő gombostűszurásokkal öl meg. Se jó, se rossz — passzív, semmi és senki.

Nem boldogít, nem boldogíthatod. Legkisebb okra napokig a magány néptelen táván ringatózódik ladiáján, melyben csak egy ember számára van hely. Nem érted, nem értheted baját, bánatát, s nem gyógyíthatod. Oly szerencsétlenség van körülöd, melynek forrását, balzsámát nem ismered!

Mit tehetsz? Menekülsz otthonodból, lesz belőled sz, a mi sok szerencsétlen emberből: kártyás, kicsapongó.

Az érzélgés különben sem indít szánálonra. Látjuk mily önző s látjuk mily csekély; haragra indít s az ily bánatnak vigasz helyett büntetést óhajtok.

S a büntetésnek talán legdurvább módja az, a mi még segíthet.

Hiszen mit nyerhetél tőle magad, mi-

dőn sirtál igazi buban, bánatban? Pityergő, tehetetlen könyveket, s nem vigaszt, nem segítséget. Részvétlen s részvétre nem érdemes!

* * *

Szép kisasszony ki talán menyegződre készülsz, vizsgálód meg lelkedet!

Hiszen ez az a nap, melytől egy ember s később egész család, egy nyájas kert minden virága jótevő meleget, fényes sugarat, életet vár.

A mi lelkedben érzés... az ugyanannyi üdve lesz a jövőnek. A mi érzélgés... az a legsúlyosabb átka.

Tudj örülni és örömet okozni; ha bánat ér, mely a családi élet küszöbén már nem egymagad bánata, ugyanakkor tudj vigasztalni is; tudj szeretni, ne csupán szerettedni kívánj.

Tartsd meg e szabályokat. Ezekből ismered meg az érzés és érzélgés különbségét is; az érzés közös, derűjéből másnak is juttat, — ez érzélgés önző, lelketlen és sivár.

Szegény férj, kinek Isten ily csapása jutott osztályrészü, építs — ha teheted — feketével bevont tornyot lakod valamely jó félreeső részében, rendezd be középkori stílusban, aztán helyezd el benne betegedet. Oh, ez neki való világ!

Mily háborítlanul hullatná könnyeit! Mennyi sóhaj! vegyítene a szelek bösz ordításába! Boldog lenne!

Mikor jön vissza Kovács Gusztáv?

A szegény, nyomorékká páholt Kovács Gusztáv — mint jól értesült helyről vesszük a hírt, — *nemso-kára visszajön diadalai színhelyére: Debrecenbe.*

Kovács Gusztávnak sérülései a forrás szerint már annyira begyógyultak, hogy e hó 18-án **csendőrség és katonaság segítségével bevonul Debrecenbe.**

Nyugodt lehet Kovács Gusztáv. Nem fogja bántani senki. Sőt észre sem veszi majd senki. Jöhetne akár gyalogszerrel is, katonaság nélkül is, a kutya sem fog ügyet vetni rá.

Kihallgatások.

Névtelen feljelentések alapján egy csomó uriembert hallgattak ki a mai nap folyamán Tóth János. id. főkapitány. Kihallgatta nevezetesen gróf Degenfeld Józsefet, Jánosi Zoltánt, Dr. Varga Emilt, Dr. Szalay Bélát, Dr. Balkányi Miklóst, Csanak Józsefet, Weszprémy Zoltánt és Dr. Fejér Ferencet.

Természeteseé a névtelen feljelentések aljas koholmányoknak bizonyultak.

Vége a nyomozásnak.

Tóth János. id. főkapitány kijelentette Kovács József polgármesternek, hogy a mai nappal tulajdonképpen véget ért a **nyomozás**, amennyiben letartóztatások már nem lesznek. **Ami kihallgatás ezután történik, azokat már csak a névtelen feljelentések teszik szükségessé.**

Ki követett el mulasztást?

Kovács Gusztáv bevonulása alatt Kubinyi őrsparancsnok is teljesített a központon szolgálatot. Ő ma arra nézve hallgatta ki a főkapitányt, hogy miért nem érkezett gyors rendőri segítség az inszultálók szétkergetésére?

Kubinyi vallomása igen terhelő az ügyeletes rendőrfogalmazó ellen.

A politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, jan. 12.

Andrássy Gyula gróf titokzatos bécsi utazása izgatja még mindig a politikai köröket. Másról sem beszélnek, mint erről a kérdéstről és képzelhető következményeiről. Andrássy Gyula grófot nem lehet rávenni, hogy ebben a kérdésben nyilatkozzék. Ámde a hozzája közel állók nyilatkozataiból a tegnapi összes cáfolatokkal szemben meg lehet állapítani, hogy igenis Andrássy Gyula gróf csakugyan járt Bécsben. Vannak, akik részleteket is tudnak ez utazásról. Így például mint feltétlen valóságot beszélnek, hogy Andrássy Gyula gróf, miután látogatást tett Pitreich lovag közös hadügyminiszternél és Burrián közös pénzügyminiszternél audiencián volt a királynál. Sokan ennek a hírnek a megerősítését abban is vélik látni, hogy Fejérváry Géza báró három napon keresztül volt audiencián a felségnél.

Mindebből pedig konstatálható, hogy a béke akciói folyamatban van. A koalíció vezér-

fői. amennyire a program megengedi, rajta vannak, hogy a béke meglegyen.

(A vezérbizottság.)

Kossuth Ferencet ma délelőtt számos képviselő kereste fel, így többek között Földes Béla dr. az új nagybányai képviselő.

A délutáni vezérbizottsági ülést megelőzőleg is volt egy kis tanácskozás és Kossuth Ferenc megfogalmazott egy határozati javaslatot a vármegyék ellenállása dolgában.

(Visszatért miniszterek.)

A miniszterek közül Vörös László és Feilisch Arthur báró visszaérkeztek Bősöbőf, csak a miniszterelnök maradt ott — holnapig.

Fejérváry a királynál.)

A kormány félhivatalosa jelenti: Fejérváry Géza báró miniszterelnök délelőtt 10 órakor megjelent kihallgatáson a Felségnél. A kihallgatás déli 12 óráig tartott. Fejérváry báró a Felségenek a többi között a bé és kibontakozásra vonatkozó általa észlelt törekvésekről is jelentést tevén, a Felsége ezt is kegyesen fogadta, meghagyván egyúttal a miniszterelnöknek, hogy minden körülmények között az országos rend, törvénytisztelet és nyugalom fentartására, illetőleg helyreállítására kellő súly helyeztessék. A miniszterelnök 3 órakor tért vissza Budapestre.

(Rendőrvilág Ungvárt.)

Ungváron tegnap közigazgatási ülés volt. Erre az alkalomra két század huszárság vonult ki és köröskörül megszállta a megyeházát. Az ülésen az alispán elnökölt és csupán a folyó ügyeket tárgyalták minden incidens nélkül. A katonaságnak nem akadt dolga.

A városban legnagyobb a nyugalom. A kávéházakban meglátszik némileg, hogy új rend van. A detektívek erősen kutatnak, de nem igen találják valakit, aki a letartóztatást megérdemelné. Sem letartóztatás, sem felfüggesztés nem várható. Némi feltűnést okozott, hogy Jäger Bertalan megyebizottsági tagot a rendőrség kihallgatta. Kihallgatása után nyomban szabadon bocsátották.

Az új rendőrkapitány a minap azon buzgólkodott, hogy a főispán számára butort vásároljon. Bement egy nagyobb butorüzletbe, de a tulajdonos határozottan kijelentette, hogy a főispánnak nem ad el egy széket sem. A rendőrkapitány kényszerülve volt a butorokat apránként kisebb butorkereskedők néi beszerezni.

(Laszberg, mint Sturm Albert.)

Laszberg Rudolf gróf pestmegyei megyefőnök a következő nyilatkozatot teszi közzé:

Egyes lapokban megjelent azon közlemények, a melyek szerint a főispánok Laszberg Rudolf gróf lakásán tanácskozást vagy értekezletet tartottak volna, valamint az ehhez fűzött más, egyéb állítások is légből kapott valóságok.

Nemkülönben teljesen valótlan egy lap mai számában a Vadász-kürt-szálloda kávéházában és éttarmében lefolyt eseményről Laszberg és Cseresnyés főispánokra vonatkozólag megjelent közlemény is.

(A nógrádi megyefőnök eskütétele.)

Balassa Gyarmatról táviratozzák: Ma délelőtt 10 órakor tette le Ber-

ctold gróf főispán a hivatali esküt. A közgyűlési teremben a hírlaptudósítók kivül Oroszlányi Albert és Gyulássy Gyula bizottsági tagok voltak jelen. A főispán konstataulta, hogy a mai közgyűlést törvényes időben hívta egybe. Felolvasta a Felsége kinevező kéziratát és letette a hivatali esküt. Azután kinevezte tiszteletbeli főjegyzővé Gyulássy Gyulát és megbizta a jegyzőkönyv hitelesítésével.

(Főispáni installáció.)

Köcsön Lajos Turóc megye kinevezett főispánja a holnap megtartandó installálására ma megérkezett a megye székhelyére Turócszentmártonba. A főispán akit az állomásnál nagy számu katonaság és csendőrség várt, huszárság fedezete alatt vonult be a vármegyeházára, hol Beniczky alispánt felszólította a hivatali kulcsok átadására. Az alispán csak a csendőrség közbelépésének engedve szolgáltatva ki a kulcsokat.

(A vezérbizottság ülése.)

A vezérbizottság mai értekezletén a vármegyék ellenállásának szervezésére bizottságot alakítottak, melynek tagja lett tizenkét országgyűlési képviselő és pedig: Prónay Dezső főrend, Beniczky Lajos, Fabry Sándor, Rabovszky Endre, Horvay István, Czobor László, Bornemissza Lajos, Nagy Mihály alispánok. A vezérbizottság holnap folytatja tanácskozásait.

NAPI HIREK.**„Diák ezred” Debrecenben.**

— jan. 12.

Az augolbur háboruban — mint tudjuk — nagy szerepet játszott boer diák csapat fegyveres jártassága felkeltötte az európai diákok lelkében az eszmét a „diák lövész egylet” és „diák ezredek” létesítésére.

A berlini német diákok átirata folytán a budapesti egyetem ifjúsága nagy lelkesedéssel magáévá tette az eszmét ilyen egyesület alakításra s átiratot intézett az egyetemi ifjúság Magyarországra minden főiskolájához, hogy ez egyesületbe belépjenek!

A zágrábi horvát egyetemi hallgatók egyhangulag megígérték, hogy a mozgalomhoz hozzá járulnak, közelebb pedig már a mi főiskolánk ifjúsága is megkapta az átiratot s az abban foglalt eszme megvalósítását egyhangu nagy lelkesedéssel pártolta és elfogadta. Így szükség esetén a magyar diákság fegyveres készütséggel vehetne részt egy esetleges szabadság háboruban! Az eszme tehát megvalósult, de hátra vannak az anyagi szükségletek! A fegyverek és löszerek árának fedezése a „magyar diák ezred” kiadását nem képezheti!

Épen ezért már a budapesti egyetemisták néhány politikai vezérferfiuval érintkeztek ez ügyben s az ezektől kapott válasz szerint a márciusban megnyíló országgyűlés tárgyalni fogja a dolgot s a szükséges anyagi fedezését és minden ide tartozó kiadást megszavazza! 1848 ban a diákság részt vett ugyan a szabadságharó nemes küzdelmeiben! De mit ért a bátorság és lelkesedés tudás gyakorlat nélkül?! Ha ez az eszme beválik, úgy minden diák ifju mint kész gyakorlott katona állhat az ellenség elébe, amennyiben évenkénti nagy összefegyvergyakorlatok tartatnának s a diákság betanítását mind a kézi tgyver, mind pedig az ágyuk kezelé-

sénél szakavatott emberek végeznék el! Isten tudja! talán nem is niába való mind ez a készülődés! De ha szükség lesz rá, a „magyar diák ezred“ mely legalább is 20,000 tagot fog számlálni nagy szolgálatokat tehet a nemzetnek.

A debreceni akadémiai ifjuság és a főiskolai VII. és VIII. osztály ifjusága nagy lelkesedéssel karolta fel az ügyet, vezetői már hozzáálltak a szükséges mozgalom megindításához.

Napról-napra.

Buridán számára — január 12.

*Szép állapot lehetett!
Ütötték, nógatták,
Sehogy sem ügetett!*

*Jó Buridán végre
Szénát köt egy rúdra,
Csacsi orra előtt
Tartja, így kel útra.*

*Sehol a csacsi most...
Arpád balga népe,
Orrod előtt így jár
Manapság a... béke!*

*A Bálám számára
Sem utolsó firma...
Verték, annyi verést
Csak a magyar bír ma!*

*A Bálám számára
Is megszólalt végre...
Hát te meddig hallgatsz,
Arpád balga népe!*

Tilos a kosárba nyulkálni!

— jan. 12.

A kávéházi élet sok egyéb izléstelen sége közt a legnagyobbak egyike az a ferde szokás, hogy a vendég elé kosárszámra tesszik a süteményt. A vendég aztán a helyett, hogy a szemével válogatná ki a neki legjobban megfelelőt, végigfogdossa, meg-megropogtatja s aztán rákiált a pincérre:

— Mi ez? Ez sütemény? Egyik sincs kisülve.

A pincér sietve hoz egy másik kosárral, a vendég műértő kezekkel azt is végigmustrálja s csak aztán nyugszik bele a változhatatlanba s az aránylag legropogósabbat kivesszi.

Hogy egészségi szempontból mily káros dolog ez a közre, azt hosszasan nem kell fejtegetnünk.

Ha a közönség egy része nem tudja, nem akarja önmagát nevelni, — mert ősz voltában csupán csak a maga kised érdekét keresi — ezt a neveletlen népet tehát a hatóságok kötelessége izlésre oktatni.

Ennek pedig az az első módja, hogy a kávéházakban írják rá a kosarakra, hogy „tilos a kosárba nyulkálni!“

Szóval egyszerűbb eljárás volna, ha minden kávéházban a kávéhoz külön tennék a süteményt. (De aztán az a pincér, a ki a süteményt kiosztja, mossa meg a kezét!) Így van ez nyugaton mindenütt. Elhisszük, hogy ezt eleinte nem jó szemmel néznék a kávéházak öslakói, a kávécsinálók viszont nem szeretnek vendégeikkel kísérletezni. Így tehát az első módhoz kell nyulni. A felírás láttán mégis csak megemberelik magukat az illetők és nem fogják tisztátalan kezükkel összefogdosni a süteményt, melyeket másoknak kell utánuk megemészteni.

Mindenesetre nevelni kell ezt a mi népünket. Főképp tisztaságra. Veszedelemesen

közel vagyunk a Kelethez és az ottani szokások itt másfél száz évig uralkodtak. Ősi és szerzett szokások, a melyek szinte kipusztíthatatlannak látszanak. Egyébként is jellemző, hogy nem minden kávéházban van mosdó készülék s hogy a kézmosás szokása éppen nem általános. Ilyen körülmények között védekezünk kell a tisztátalanság ellen úgy, a hogy lehet. Elő hát a kosárfeliratokkal:

„Tilos a kosárba nyulkálni!“

— **A polgári kör** e hó 20 án tartandó zártkörű táncestélyének erkölcsi sikere érdekében a rendezőség, Vecsey Imre és Király Gyula elnökökkel minden lehetőt elkövet arra nézve, hogy a farsang legsikerültebb mulatsága legyen. A hölgy közönség kedves emlékü diszes táncrendje Antalffy diszműves remekét fogja díszíteni. Névre kiállított meghívók szétküldettek, amennyiben belépő jegyet csakis meghívó előmutatásával lehet váltani, felkéri a rendezőség mindazokat, a kik esetleg tévedésből meghívót nem kaptak volna de arra igényt tartanak, forduljanak a Kör helyiségében (Piac-u. 7.) vagy Raics Gyula főrendezőhöz (városház kiadó hivatal) ahol ezen bejelentések előjegyzésbe vétetnek.

— **Ellopták az óráját.** Gelsmann Lina cselédleányt érzékenyen meglopta tegnap délután valami ügyes basurranó tolvaj, aki nyitva felejtett ládájából, elemelte 15 korona értékű ezüst óráját. A tolvaj keresi a rendőrség.

— **Állandó áruminta kiállítás Londonban.** C. Bernald ottani ügynök cég az öt képviselőjükkel megbízó kiviteli cégek árából állandó minta kiállítást kíván berendezni. Az esetleg érdeklődőknek a debreceni kereskedelmi és iparkamara felvilágosítással szívesen szolgál.

— **Tűz Hajdusámszonban.** A közeli Hajdusámszon községben a napokban nagy tűzvész pusztított. Eldig meg nem állapítható okból kigyuladt Horváth Ferenc gazdálkodó faszindelyes háza, mely teljesen leégett. A tűz — bár hamarosan észrevették és szélesönd is volt — mire oltáshoz fogtak veszedelmesen elharapódzott s így az épület megmentésére már gondolni sem lehetett, mert maga a veszedelem tovaerjedésének megállítására is nagy munkát adott. Az égő tetőzet beszakadt és a lángok martaléka lett a padlásos felhalmozott rozs, tengeri és egyéb eleség, továbbá több különféle gazdasági eszközök és a ház mellett levő zsup-tetejü ől is. A kár mintegy 640 korona, mely azonban biztosítás útján megtérül.

— **Kereskedők és iparosok figyelme.** A kereskedelemügyi m. kir. minister ur közölte a kamarával a pénzügyminister ur által az iparsó árának szabályozása tárgyában kiadott alábbi körrendeletét: „A magyar kereskedelmi részvénytársaság mint a m. kir. sójvédék vezérügynöksége által Szigetkamarán és Marosújvárt létesített denaturáló telepeken kiszolgáltatandó és szódával denaturált iparsóra nézve fentartom a jövő 1906 évre azon árakat, amelyeket a múlt 1904 évi december hó 24 én 112470 sz. a. kiadott és a Pénzügyi Közlöny 1905 évfolyamának 2. számában közzétett körrendeletben az 1905 évre megállapítottam. Vagyis a tiszta iparsó ára egyszáz métermázsán alóli mennyiségben métermázsánként 2 kor. 77 fill., tisztátlan iparsóé pedig 2 kor. 37 fill. Egyszáz métermázsá vagy azon felüli mennyiségnél métermázsánként a tisztánál 2 kor. 40 fill., a tisztátalannál pedig 2 kor-t fog ezentul is kitenni, mely árhoz azonban a szigetkamarai iparsótelepen még 18 fillér métermázsánkénti szállítási díj hozzászámítandó.“

— **Gyilkos temetőcsész.** Mintegy 10-15 nappal ezelőtt történt, hogy B. Kovács József hajdusobozslói parasztleányt egy városabeli temetőcsész vigyázatlanságában véletlenül meglötte. Mint annak idején megírtuk ugyanis a legény száraz fagalyakat szedegatott össze tüzelésre a temető körül, miközben a csész, aki csupa kedvtelésből varjúkra vadászgatott, sréttel töltött fegyverével belelőtt a jobb felső lábszárába és súlyosan megsebesítette. A szerecsentlenül járt fiatalembert kocsin behozták a debreceni közkörházba s itt dr. Witschen Ernő a sebészeti osztály kiváló orvosa nyomban műtétet hajtott végre rajta és a leggondosabb kezelésben részesítette. Azonban minden fáradozás hiábavalónak bizonyult, mert B. Kovács József seblázba esett, állapotában komplikációk állottak be s vérmérgezés következtében ma reggelre meghalt. Holttestét a délután folyamán dr. Izsó és dr. Láng törvényszéki orvosok felboncolták. A gyilkos temetőcsész ellen a hatóság megindította az eljárást.

— **Halálozások.** A mai napon az anyakönyvi hivatalnál a következő haláleseteket jelentették be: Bodai Lajos r. kath. 14 hónapos, Veres Gyula ev. ref. 2 hónapos, Lipseai Zoltán gör. kath. 1 hónapos, Dremák Teréz gör. kath. 1 napos, özv. Biró Jánosné ev. ref. 75 éves.

— **Tolvaj csavargó.** Ismert alak a rendőrségen Dédai László csavargó suhanc, aki különféle bűncselekményekért, különösen lopásért már nem egyszer volt büntetve és mint ilyen törzslakója a kalodának. A nagyreményű síheder tegnap délelőtt Mayer János Piac utcai rőfös kereskedő cég kiakasztott áru közül akart egy értékes ágytakarót elemelni, ami azonban nem sikerült neki, mert észrevették szándékát és lefűlelték.

x **LETZTER JÓZSEF** fényképészeti, mesterségi és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfaluassy-ház. Állandó fényképkiállítás a műterem kapubejáratánál levő kiállításban.

x **Nincs többé hajhullás.** Kipróbált, legjobb szesz hajhullás ellen az Iziz hajszesz. Két-három heti használat után a legrosszabb hajhullás tökéletesen megszűnik. — Olcsósága miatt mindenki használhatja. Ára csak egy korona. Kapható használati utasítással Debrecenben Szilcz Ferenc gyógyszerárban, Piac-utcán.

Az Arany Bika Kávéházban minden este cigányzene.

Gyilkosság Hajduböszörményben.

Halott az utcán.

Fejszével agyonütötték.

(Saját tudósítónktól.)

— jan. 12.

Körülbelül három héttel ezelőtt megemlékeztünk arról a rejtélyes gyilkosságról, melynek áldozatul esett Sillye Márton böszörményi lakos, akit december hó 27-ére virradó éjjelen vérbefagyva holtan találtak a város egyik utcáján. Az eset annak idején nagy izgalmat keltett Hajduböszörményben.

Sillye Márton, — mint azt megírtuk — a gyilkosságot megelőző estén mulatságon volt.

Ugyanis az újvárosi utcai polgári olvasókarácsony második napján délután alakulása évfordulójának alkalmából bankettel egybekötött táncmulatságot rendezett, a

mely a késő éjjeli órákba is belenyúlt. — Sillye Márton a lakománál mint felszolgáló működött közre s a mulatságról úgy éjjel 11 órakor távozott, hogy haza merjen a város végén levő lakására. Mintegy ötnegyed órával később, hogy az olvasókört elhagyta több fiatal ember a bankettől hazamenet ott találta Sillyét holtan nem messze a lakásától az utcán, vértócsában fekvő, fején tátongó sebvel.

Az esetről nyomban értesítették a rendőrséget, mely a holttestet beszállította a kórházba, ahol a debreceni kir. ügyészség rendelkezésére dr. Izsó János törvényszéki orvos másnap felboncolta. A boncolás megállapította, hogy a szerencsétlen embert agyonfűtötték. Hogy ki volt a tettes és hogy történt az eset arra nézve senki sem tudott felvilágosítást adni. A csendőrség azonnal és nagy erővel megkezdte a nyomozást, mely azonban hetekig eredménytelenül folyt, míg végre tegnap sikerült a gyilkost kideríteni. Kapusi Mátyás bőszőrményi lakos személyében, aki mikor elfogták hosszú vallatás után beismerte, hogy ő ütötte agyon Sillye Mártont. A gyilkosságot bosszúból követte el. Ugyanis a lakomán, melyen ő is jelen volt ittas állapotban valami felett összetűzött Sillyével, aki a szóváltás hevében többször arculverte. Ezért elhatározta, hogy bosszút áll rajta.

Mikor Sillye hazaindult, magához véve fejszéjét, lesbe állt és hátulról orozva lefűtötte, egyetlen hatalmas ütést mért rá a fejszével, de az halálos volt. A gyilkost a hajdubőszőrményi csendőrség nyomban le tartóztatta és ma délután behozta a debreceni ügyészség fogházába.

SZÍNHÁZ.

MŰSOR:

Szombat, jan. 13 án: „Fabricius leánya” színmű. (A)
 Vasárnap, jan. 14 én.: d. u. „Veér Judit rózsája” regényes színjáték. Bérletszűnet.
 Este: „En, Te, Ó” operette. Ujdonság. Bérletszűnet.
 Hétfő, jan. 15 én.: „En, Te, Ó” operett. Ujdonság. (B)
 Kedd, jan. 16 án: „Csöppség” vigjáték. (C)
 Szerda, 17 én.: „En, Te, Ó” operette. Ujdonság. (A)
 Csütörtök, jan. 18 án.: „Lebonnard apó” színmű. Ujdonság. (B)
 Péntek, jan. 19 én.: „Lebonnard apó” színmű. Ujdonság. (C)
 Szombat, jan. 20-án.: „Drótostót” operette. (A)

* **Katalin.** Béldi Izor és Fehér Jenő daljátékának kiválóságára való, hogy ma is egészen telt ház nézte végig az előadást Zilahyné a címszerepben és Földy Frida, mint Zsermén hadnagy legjavát nyújtották művészetüknek. Hosszas tetegeskedés után újra látunk színpadon B. Koppán Margitot is, akinek Anica egyik legjobb szerepe. Az összejáték; rendezés, különösen az ötletes tabló a finálé végén nagyon tetszetős volt. — Valószínűnek tartjuk, hogy ezért kellett Zsermén katoná legény szobáját olyan impozánsnak bemutatni, ámbátor ez ellenkezik a szerző intencióival.

* **Színházi hírek:** En, Te, Ó. A vasárnap este bemutatásra kerülő En, Te, Ó című operettnek, melyhez Claude Terrasse írt bájos zenét, kedves szellemes meséje van. A darabot immáron hetek óta készíti elő nagy szeretettel Polgár Sándor rendező. A

szellemes, francia daljáték bizonyára nagy sikert fog aratni Debrecenben is. — A „Fabricius leánya” színművel teljesen elkészült a személyzet és amint a próbákból látni lehetett, kitűnő előadásban fog színre kerülni. A darab főszerepeit Arday Ida, Markovits, Szakácsné, Ternyei, Békés és Sarkadi játsszák.

TÁVIRATOK.

Rudnay kitüntetése.

Budapest, jan. 12. A darabont kormány rendelkezésére kész hű polcáját megjutalmazza „érdemeiért.” Ugyan is a hivatalos lap holnap száma közölni fogja hogy a király Rudnay Béla főkapitánynak a Szentistvánrend lovag keresztjét adományozta.

Forradalmi mozgalmak

Varsó, jan. 12. Novominszk városát az éjjel egy ezred körülfárta és megszállotta. Sok házat átkutattak, nagymennyiségű fegyvert elkoboztak és sok embert letartóztattak. Soluchob tábornok táviratozza: Estóniában a forradalmi mozgalmat a tengerészcsapatok erőfeszítése elnyomta. Orlov tábornok jelenti Livóniából, hogy Valt és Bernal teljesen nyugodtak.

Gyilkos apa.

Máramarossziget, jan. 12. Szaplancán Kanalos Ilie 18 éves leányt édes atyja, Kanalos Lupu ittas állapotban a konyhakéssel agyonszurta. A gyilkos apát Breznay m. szigeti vizsgálóbíró le tartóztatta.

Alfonz király nőül.

Madrid, jan. 12. Jól értesült forrásból jelentik, hogy Alfonz király Battenberg Éva hercegnővel február első napjaiban a Cap-Martinon Eugénia császárné birtokán találkozik.

Ittas állapotban.

Trencsén, január 12. — Dutt Menyhért bélapataki 27 éves lakos ittas állapotban édes atyjával összeveszvé, ezt haragjában leszurta és megölte. A gyilkos fiut elfogták s mikor kihallgatták nem akarta elhinni, amivel vádolják.

Fejedelmi esküvő.

Madrid, jan. 12. Mária Terézia infánsnő és Ferdinánd bajor herceg esküvője tegnap este volt. A szertartás igen intim jellegű volt. Tanuként a miniszterelnök és a hadügy-miniszter volt jelen.

Becsapott püspök.

Budapest, jan. 12. Ismeretes az a nagyarányú csalás, melyet Bubics kassai püspök ellen követtek. A budapesti államrendőrség s püspök feljelentése folytán nagy eréllyel folytatja a vizsgálatot ez ügyben. Ma délben megjelent a rendőrségen Tosl Gyula miniszteri tanácsos, kir. jogügyi igazgató és a kultuszminiszter megbízásából bűnvádi feljelentést tett Hajnocy József ellen, akinek felkeresésére azonnal detektíveket küldtek ki. A detektívek késő délután fel is találtak Hajnocyt és be kisérték a főkapitányságra, ahol még a késő éjjeli órákig is tartott a kihallgatása, melynek végétével szabadon bocsájtották, miután kiderült, hogy azon értékek, melyeknek eltulajdonításával őt vádolják megvannak.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, jan. 12.

(Déli árlat.)

Busakinálat és vételkedv mérsékelt. — Nyugodt irányzat mellett 12,000 métermázsa került forgalomba változatlan áron. Egyéb gabonanemek változatlanok. Idő: derült.

Buza áprilisra	17.22—24.
Buza októberre	16.84—86.
Buza áprilisra	14.08—12.
Buza áprilisra	14.46—48.
Tengeri májusra	18.64—66.
Répe 1906. augusztusra	27.90—28.10.

Szerkesztői posta.

„Artideára” helyett természetesen „articsóka” olvasandó a ma reggeli szám „Tollhegyen” című rovatának első cikkében.

Elemér. Illemszokásokra, emberösmeretre — természetesen — a nevelés és az élet tanítják meg. Több szabályokra — ha nem volt alkalma megismerésükre — természetesen egyes kézikönyvek is figyelmeztetik, ilyenek a „Budapesti műveltség” és „Nem illik” címűek, beljebb vezet a Knigge magyarul is megjelent „Érintkezés az emberekkel” című műve. Legjobb párbaj-kodexek nyelvünkön a Bolgár Ferencé és a Clair Vilmosé.

Városi Színház.

Bérlet 88. szám (A)

Szombat, 1906. évi január hó 13 án:

Fabricius leánya.

Színmű 4 felvonásban. Iria: Wilbrant Adolf.

SZEMÉLYEK:

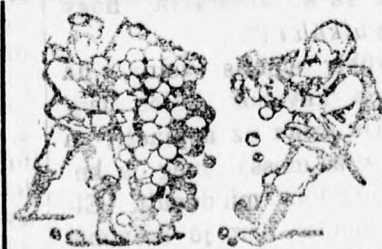
Rolf, keztgyógyász	—	Ternyei Lajos.
Reinhold Ida, énekesnő	—	Arday Ida.
Edler Agatha, könyvvezető	—	—
Rolfnál	—	Markovits M.
Fabricius, elbocsátott fe-	—	—
gyenc	—	Békés Gyula.
Vohimutné	—	Sz. Gárdonyi T.
Demmler, komornyik	—	Sarkadi Vilmos.
André, kertész Rolfnál	—	Szabó Gyula.
Katinka	—	Polgár Ilona.

Holnap, vasárnap, jan. hó 14-én két előadás: Délután 3 órakor mérsékelt helyárrakkal: **VEÉR JUDITH ROZSÁJA.** Regényes színjáték.

Este 7 és fél órai kezdettel rendes helyárrakkal:

ÉN, TE, Ó.

Operette.



Az elmúlt rendkívüli száraz nyár folyamán ismét a

Külföldi Első szőlőoltványtelep

(Tulajdonos: Caspari Frigyes Medgyes, 25 N.-Kükölmegy) volt az egyedüli az egész országban, mely oltványait óriási mennyiségű, naponta 5 millió liternyi vízzel öntözte, s ennek folytán az egyedüli szőlőtelep amely ez évben is valóban szép és minden tekintetben kifogástalan minőségű szőlőoltványokat szállít, és árjegyzék számos elismerő levéllel ingyen és bérmentve

Öltözködjünk

Jól és olcsón a Magyar és Angol posztó gyárak készítményeinek d u s

r a k t á r á b ó l.

Menjünk

Ranunkel H. és Fia

posztó nagykereskedőhöz.

MAGYAR

állam vasutak

monstrója

1905. október hó 1-től.

Debrecenből indul:	óra	perc
Budapest felé (gyorsvonat) — d. u.	4	46
Budapest felé (gyorsvonat) — reggel	8	57
Budapest — Nagyvárad felé — d. u.	8	30
Budapest — Nagyvárad felé — este	10	25
Szatmár — M.-Sziget felé — d. u.	4	—
Csak Szatmár (gyorsvonat) — d. u.	6	55
Csak Szatmár (teher v. sz. sz.) — este	8	24
Szatmár — M.-Sziget f. (gyorsv.) — d. u.	12	11
Miskolc — Kassa felé — reggel	8	51
Miskolc — Kassa felé — este	7	17
Szerencs — S.-A.-Ujhely Kassa f — d. u.	4	38
m. á. vasúttól — reggel	5	35
vásártérről — reggel	5	44
m. á. vasúttól — d. e.	8	09
vásártérről — d. e.	8	16
H.-Böszörmény — d. u.	11	11
B.-Sz. Mihály — d. u.	11	20
felé — d. u.	4	41
m. á. vasúttól — d. u.	4	54
vásártérről — d. u.	4	54
m. á. vasúttól — este	7	—
vásártérről — este	7	07
F.-Abony felé m. á. vasúttól — reggel	4	35
F.-Abony felé vásártérről — reggel	4	56
O.-Kócs — Polgár felé m. á. v.-tól — d. u.	4	56
O.-Kócs — Polgár felé vásártérről — d. u.	5	16
Derecske — N.-Léta felé — reggel	9	35
Derecske — N.-Léta felé — d. u.	4	51
Bpestre érkezik:		
A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v. — d. u.	1	50
A déli 12 ó. 05 p.-kor ind. sz. v. — este	6	40
Az este 10 ó. 31.-kor ind. sz. v. — reggel	5	45
A d. u. 4 ó. 46 p.-kor ind. sz. v. — este	9	35
Budapestről Debrecenbe indul:		
A d. u. 12 ó. 4 p.-kor érk. gy. v. — reggel	7	25
A d. u. 8 ó. 29 p.-kor érk. sz. v. — reggel	9	—
Az este 6 ó. 29 p.-kor érk. gy. v. — d. u.	2	35
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v. — este	7	—
(P.-Ladányig gy. v. átszállással) — este	9	15
Debrecenbe érkezik:		
Budapest felől (személyvonat) — d. u.	8	29
Budapest — Nagyvárad f. gyors — este	6	40
Budapest — Nagyvárad felől — éjjel	2	24
Budapest — Nagyvárad felől — d. u.	8	29
Csak P.-Ladánytól — reggel	7	48
Csak Szatmár felől — reggel	8	57
Szatmár — M.-Szigetéről — d. e.	4	31
Csak M.-Szigetről (gyorsvonat) — d. u.	10	11
Csak M.-Szigetről — este	6	43
Szatmár felől — este	8	04
Kassa — Miskolc felől — d. e.	8	19
Kassa — S.-A.-Ujhely — Szerencs — este	11	31
vásártérről — reggel	7	33
mávasúthoz — d. e.	7	40
vásártérről — este	6	22
mávasúthoz — este	6	28
vásártérről — d. u.	8	29
mávasúthoz — d. u.	8	35
F.-Abony felől vásártérről — d. u.	7	44
F.-Abony felől m. á. vasúthoz — d. u.	7	54
O.-Kócs — Polgár felől vás. tér. — reggel	5	25
O.-Kócs — Polgár felől máv.-hoz — reggel	5	35
Derecske — Nagy-Léta felől — reggel	7	15
Derecske — Nagy-Léta felől — d. u.	8	18

Eladó házhelyek.

Vecsey-Bruckner-féle kegyes alapítvány folytán a debreceni ref. Egyház tulajdonát képező azon földterület, mely a hadházi-ut mentén az Apafy utca és Ferencz József lovasági lakánya között fekszik, 300 négyszögöles házhelyekké földarabolatván: e házhelyek mérsékelt áron s igen kedvező részlet zetési föltételek mellett eladók.

Értekezhetni Márton Imre egyház ügyvédnél Piac u. 44. sz. alatt.

Debrecen, 1905. április 20.

A debreczeni ref. egyház küldöttsége.

NYAVALYATÓRÉS!

A nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotba szenvedők, kérjen iratot. Ingyen és bórmentve kapható szabad. „Mattyu gyógyszeriar“ által Majaa-Frankfurt.

Szőlővessző

A világhírű

„Delaware“

adja a legjobb bort!

Ittani permetezni nem kell!
a szőlészet kincse.

A phyloxeraának ellent áll!!

Leírását és árjegyzéket

ingyen küldünk bárkinek.

Szőlőoltványok mérsékelt áron kaphatók!

nagymennyiségű sima és gyökeres DELAWARE vessző eladás.

Czím:

Szigyártó és Takáts.

Telep: Alsó-Segesd.

Központi iroda: Felső-Segesd, Somogy-m

A legjobb arc-
széplítő szer a

SERAIL-ARCZKENŐCS,

mely az arcot tisztítja, fehériti és bársony puhává teszi.

Minden aralmas alkatrész nélkül!

Serail-szappan.

Epe-szappan.

Serail-creme. nappali használatra.

Kitűnő toilleti szappanos a keszes assználatához

Serail-puder. Kiváló finom arczpor három színben, fehér, rózsás és krém

1 doboz ára 1 korona.

Serail-szájviz. A legjobb szájviz.

Kapható: dr. Rothschnik V. Emil, Mihalovics István, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközi László, Balázs Ödön gyógyszerészek uraknál, valamint Josa és Jóna urak droguerájában.

Továbbá a készítőnél ROZSNTAI MATTÁS gyógyszerertárában

Aradon szabadság-tér, valamint minden más gyógyszerertárban

Egy tégely ára
kor. 4 fillér.

Egy kis tégely
ára 70 fillér.



Cognac

CZUBA-DUROZIER & Cie.

FRANCZIA COGNACGYÁR, PROMONTOR.

Mindenütt kapható.

Vasárnapok: RUDA ÉS BLOCHMANN, Budapest.

Oh jaj!



Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona. Próbadozoz 50 fillér

Fő és szétküldési raktár:

„NADOR“

GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VI., Váci-körut 17.

Éljen!



Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított.

Kapható, Debrecenben: Balázs Ödön, Füleky Pál, L. Kovács Nándor Mihalovits Jenő, Muraközy László, Dr. Rothschnik V. Emil, Szilc Ferenc, Koczián Dezső, Radakovits Géza, TóthBéla gyógyszerertárában.

Debreceni Ipar és Kereskedelmi Bank

DEBRECEN (Iparbankudvar.)

ALAPITTATOTT 1869-ben.

MAGY. KIR. OSZTÁLYSORSJÁTEK Főelárusítója.

Betéteket elfogad. Kölcsönöket nyújt váltókra és ingatlanokra. Törlesztéses kölcsönöket nyújt 600 koronán felül ingatlanokra, (földbirtok és házakra.) Tőzsdei megbízásokat teljesít értékpapírok vételére és eladására. Kölcsönöket ad értékpapírokra, záloglevelekre, vidéki pénzügyintézet részvényeire és ékszerekre. Ércpénzeket vesz és elad.

Ugyanitt elfogadtatnak még tagjelentkezések a

C. SORSJEGYCSOPORTBA

mely 100 drb, 3% magyar jelzalog sorsjegy együttes megvásárlására alakult havi 10 forint befizetéssel.

Bővebb felvilágosítással szolgál fenti intézet.

LÁSZLÓ JOZSEF

TELEFON 275.

könyvnyomda és könyvkiadóhivatal,

TELEFON 275.

DEBRECEN, Csapó-utca 9. szám.

KÖNYVEK,
folyóiratok,
ÁRJEGYZÉKEK,
számlák,
ZARSZÁMADÁSOK,
BÁLI MEGHÍVÓK,
TANCRENDEK,
FALRAGASZOK,
KÖRLEVELEK,
a legszebb kivitelben.
a „SZABADSÁG”
pol. napilap,
kiadóhivatala.

A legdivatosabb betűkkel ellátott,
gyorsajtóval felszerelt

KÖNYVNYOMDA,

hol mindennemű

NYOMTATVÁNYOK

izlésteljesen, gyorsan és
pontosan, a legolcsóbb
árak mellett készíttetnek.

HIRDETÉSEK

a
„SZABADSÁG”
részére

jutányosan felvételnek.

A
„SZABADSÁG”
a legnagyobb és legel-
terjedtebb politikai
napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben:

Egész évre . . . 12 kor.
Fél évre . . . 6 kor.
Negyed évre . . . 3 kor.

Vidéken:

Egész évre . . . 20 kor.
Fél évre . . . 10 kor.
Negyed évre . . . 5 kor.